

หลักสูตรยกระดับฝีมือ^๑
สาขา การออกแบบระบบควบคุมไฮดรอลิกส์และไฮดรอลิกส์ไฟฟ้า
ระยะเวลาฝึกอบรม ๓๐ ชั่วโมง

Design of Hydraulic and Electro Hydraulic Control Systems

รหัสหลักสูตร : ๒๔๒๐๐๑๓๐๙๒๐๘

สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานฉะเชิงเทรา

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้และทักษะ การออกแบบระบบไฮดรอลิกส์และไฮดรอลิกส์ไฟฟ้า ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เช่น โปรแกรม Automation Studio 6.XX หรือโปรแกรม Fluid Sim Hydraulic
- ๑.๒ เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้ความเข้าใจ หลักการทำงานของระบบไฮดรอลิกส์ ไฮดรอลิกส์ไฟฟ้า และระบบการควบคุม

- ๑.๓ เพื่อให้ผู้รับการฝึกสามารถนำปฏิบัติ ในการออกแบบวงจร และติดตั้งอุปกรณ์ การวิเคราะห์ปัญหาในระบบไฮดรอลิกส์ และการบำรุงรักษาระบบไฮดรอลิกส์

๒. ระยะเวลาการฝึก

ผู้รับการฝึกจะได้รับการฝึกในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน ฉะเชิงเทรา หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในสังกัดกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน รวมระยะเวลาฝึก ๓๐ ชั่วโมง โดยผู้รับการฝึกจะต้องมีเวลาฝึกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ จึงจะสามารถสอบบัตรได้

๓. คุณสมบัติของผู้รับการฝึก

- ๓.๑ มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป
- ๓.๒ มีสภาพร่างกายและจิตใจที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการฝึก และสามารถเข้ารับการฝึกได้ตลอดหลักสูตร
- ๓.๓ มีความรู้พื้นฐาน หรือประสบการณ์ในสาขาช่างอุตสาหกรรม เครื่องกล ไฟฟ้าและอิเลคทรอนิกส์ หรือ
- ๓.๔ มีประสบการณ์หรือประกอบอาชีพทางด้านช่าง หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔. วุฒิบัตร

ชื่อเต็ม : วุฒิบัตรพัฒนาฝีมือแรงงาน สาขา การออกแบบระบบควบคุมไฮดรอลิกส์และไฮดรอลิกส์ไฟฟ้า (Design of Hydraulic and Electro Hydraulic Control Systems)

ชื่อย่อ : วพ.สาฯ การออกแบบระบบควบคุมไฮดรอลิกส์

(Design of Hydraulic and Electro Hydraulic Control Systems)

๔. หัวข้อวิชา

รหัส	หัวข้อวิชา	ชั่วโมง	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒๕๒๐๘๓๒๒๐๑	หลักการพื้นฐานของระบบไฮดรอลิกส์, อุปกรณ์ต้นกำลังในระบบไฮดรอลิกส์ (Hydraulic Power Unit), การออกแบบโครงสร้างควบคุมระบบไฮดรอลิกส์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เช่น โปรแกรม Automation Studio 6.XX หรือโปรแกรม Fluid Sim Hydraulic	๒	๓
๒๕๒๐๘๓๒๒๐๒	อุปกรณ์ทำงานในระบบไฮดรอลิกส์ (Actuator), วัสดุควบคุมทิศทาง, วัสดุกันกลับ, วัสดุควบคุมอัตราการไหล	๒	๓
๒๕๒๐๘๓๒๒๐๓	วัสดุควบคุมความดัน, วัสดุปรับลดความดัน	๑	๒
๒๕๒๐๘๓๒๒๐๔	โซลินอยด์วาล์ว, สวิตซ์, รีเลย์	๑	๒
๒๕๒๐๘๓๒๒๐๕	เซนเซอร์, ไทร์เมอร์, เคาน์เตอร์	๑	๒
๒๕๒๐๘๓๒๒๐๖	การออกแบบโครงสร้างไฮดรอลิกส์ไฟฟ้า สำหรับการทำงานกึ่งอัตโนมัติและอัตโนมัติ	๑	๓
๒๕๒๐๘๓๒๒๐๗	การออกแบบการทำงานแบบต่อเนื่อง, การแก้ปัญหาสัญญาณต้านทานไฟฟ้าด้วยเทคนิคพิเศษ	๒	๓
๒๕๒๐๘๓๒๒๐๘	การวัดและประเมินผล	๑	๑
รวม		๑๑	๑๙
			๓๐

๕. เนื้อหาวิชา

๒๕๒๐๘๓๒๒๐๑ หลักการพื้นฐานของระบบไฮดรอลิกส์, อุปกรณ์ต้นกำลังในระบบไฮดรอลิกส์ (Hydraulic Power Unit), การออกแบบโครงสร้างควบคุมระบบไฮดรอลิกส์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เช่น โปรแกรม Automation Studio 6.XX หรือโปรแกรม Fluid Sim (๒ : ๓)

วัตถุประสงค์รายวิชา

๑. เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้ ความเข้าใจถึงส่วนประกอบ สามารถแบ่งแยกชนิดของระบบไฮดรอลิกส์โดยยึดตามลักษณะการติดตั้ง หลักการทำงานของระบบไฮดรอลิกส์ อุปกรณ์ประกอบสำหรับชุดต้นกำลังในระบบไฮดรอลิกส์ (Hydraulic Power Unit)

๒. เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้ ความเข้าใจถึงส่วนประกอบ และหลักการทำงานของระบบควบคุมไฮดรอลิกส์ ไฮดรอลิกส์ไฟฟ้า โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการออกแบบโครงสร้างควบคุมระบบไฮดรอลิกส์ได้

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการทำงานของระบบไฮดรอลิกส์ หน้าที่และส่วนประกอบของชุดต้นกำลังในระบบไฮดรอลิกส์ (Hydraulic Power Unit) การอ่านสัญลักษณ์ของชุดต้นกำลังในระบบไฮดรอลิกส์ (Hydraulic Power Unit) ประเภท ชนิด และหน้าที่ของปั๊มไฮดรอลิกส์ ตามลักษณะโครงสร้าง การคำนวณ荷อัตรา

การให้ผล (Q) หากำลังงาน (Power) ของปั๊มไฮดรอลิกส์ การเลือกใช้ปั๊มไฮดรอลิกส์อย่างถูกต้อง หน้าที่ของถังพักน้ำมันไฮดรอลิกส์ หลักการเลือกใช้สีกรองน้ำมันไฮดรอลิกส์ ข้อดี-ข้อเสีย ของการติดตั้งสีกรองน้ำมันไฮดรอลิกส์ในตำแหน่งต่างๆ ของระบบไฮดรอลิกส์

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการออกแบบควบคุมระบบไฮดรอลิกส์และไฮดรอลิกส์ไฟฟ้า เช่น สัญลักษณ์อุปกรณ์ไฮดรอลิกส์ การใช้เครื่องมือของโปรแกรมสำเร็จรูปในการออกแบบและควบคุมระบบไฮดรอลิกส์และไฮดรอลิกส์ไฟฟ้า

๒๕๖๐๙๓๒๖๐๒ อุปกรณ์ทำงานในระบบไฮดรอลิกส์ (Actuator), วอล์วควบคุมทิศทาง, วอล์วกันกลับ, วอล์วควบคุมอัตราการไหล

(๒ : ๓)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบอุปกรณ์ไฮดรอลิกส์แบบทำงานทางเดียว ระบบอุปกรณ์ไฮดรอลิกส์แบบทำงานสองทาง ระบบอุปกรณ์ไฮดรอลิกส์แบบพิเศษ มอเตอร์ไฮดรอลิกส์ วอล์วควบคุมทิศทาง วอล์วกันกลับ และวอล์วควบคุมอัตราการไหล สามารถประยุกต์ใช้ระบบอุปกรณ์ไฮดรอลิกส์และมอเตอร์ในระบบไฮดรอลิกส์และสามารถออกแบบควบคุม โดยใช้วอล์วแบบต่างๆ ได้

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับ โครงสร้าง หลักการทำงาน สัญลักษณ์และหน้าที่ของอุปกรณ์ทำงานในระบบไฮดรอลิกส์ (Actuator), วอล์วควบคุมทิศทาง, วอล์วกันกลับ, วอล์วควบคุมอัตราการไหล

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการและประยุกต์ใช้อุปกรณ์ในระบบไฮดรอลิกส์ให้เหมาะสม ประกอบด้วย

๑) ระบบอุปกรณ์ไฮดรอลิกส์แบบทำงานทางเดียว, แบบทำงานสองทาง, ระบบอุปกรณ์ไฮดรอลิกส์แบบพิเศษ, มอเตอร์ไฮดรอลิกส์

๒) วอล์วควบคุมทิศทาง ได้แก่ วอล์ว 2/2, วอล์ว 3/2, วอล์ว 4/2, วอล์ว 4/3 พร้อมการควบคุมแบบต่างๆ

๓) วอล์วกันกลับ (Check Valve), วอล์วกันกลับ แบบ pilot operate

๔) วอล์วควบคุมอัตราการไหล (Flow Control Valve)

๒๕๖๐๙๓๒๖๐๓ วอล์วควบคุมความดัน, วอล์วปรับลดความดัน

(๑ : ๒)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง หลักการทำงาน สัญลักษณ์และหน้าที่ของวอล์วควบคุมความดัน, วอล์วปรับลดความดัน, สามารถเรียกชื่อและอธิบายหน้าที่ของวอล์วควบคุมความดันที่ติดตั้งในแต่ละตำแหน่ง ในระบบไฮดรอลิกได้

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับ โครงสร้าง หลักการทำงานของวอล์วควบคุมความดันแบบ Direct Control และ Indirect Control, วอล์วปรับลดความดันแบบสองทาง (2 way pressure regulator valve) และแบบสามทาง (3 way pressure regulator valve)

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการต่อวงจรและประยุกต์ใช้バル์วควบคุมความดันตามหน้าที่ของバル์ว (Relief Valve, Safety Valve, Brake Valve, Sequence Valve, Counter Balance Valve และ Unloading Valve), バル์วปรับลดความดันแบบสองทาง (2 way pressure regulator valve) และแบบสามทาง (3 way pressure regulator valve)

๒๕๑๐๙๓๒๒๐๔ โซลินอยด์バル์ว, สวิตช์, รีเล่

(๑ : ๒)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง หลักการทำงาน สัญลักษณ์และหน้าที่ของโซลินอยด์バル์ว, สวิตช์และรีเลย์ทางไฟฟ้า สามารถประยุกต์ใช้สวิตช์และรีเลย์ทางไฟฟ้าเพื่อควบคุมการทำงานของโซลินอยด์バル์วแบบต่างๆ ได้

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการทำงานของขดลวดโซลินอยด์ (Solenoid) หลักการโซลินอยด์แบบใช้น้ำมันช่วย (Pilot operated solenoid valves) ข้อดี - ข้อเสีย ของขดลวดโซลินอยด์สำหรับไฟฟ้ากระแสสลับและไฟฟ้ากระแสสัมภับ การทำงานของสวิตช์และรีเลย์ทางไฟฟ้า

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการต่อวงจรและประยุกต์ใช้สวิตช์และรีเลย์ทางไฟฟ้า ต่อวงจรไฮดรอลิกส์ไฟฟ้าโดยใช้ single solenoid และ double solenoid ให้เคลื่อนที่แบบไม่ค้างตำแหน่งและค้างตำแหน่ง

๒๕๑๐๙๓๒๒๐๕ เชนเชอร์, ไทร์เมอร์, เคาน์เตอร์

(๑ : ๒)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง หลักการทำงาน สัญลักษณ์และหน้าที่ของ เชนเชอร์, ไทร์เมอร์และเคาน์เตอร์ทางไฟฟ้า สามารถประยุกต์ใช้ เชนเชอร์, ไทร์เมอร์และเคาน์เตอร์ในการควบคุมการทำงานของไฮดรอลิกส์ไฟฟ้าได้

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานของลิมิตสวิตช์ การทำงานของสวิตช์ความดัน การทำงานของ proximity sensor แบบ inductive, capacitive และ optical, การทำงานของ ออนดีเลย์ ไทร์เมอร์(on-delay timer), ออฟดีเลย์ ไทร์เมอร์(off-delay timer), การทำงานของเคาน์เตอร์ (Counter)

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการต่อวงจรและประยุกต์ใช้งานลิมิตสวิตช์, สวิตช์ความดัน, proximity sensor แบบ inductive, capacitive และ optical, ต่อใช้งาน ออนดีเลย์ ไทร์เมอร์(on-delay timer) และออฟดีเลย์ ไทร์เมอร์(off-delay timer), ต่อใช้งานเคาน์เตอร์ (Counter)

๒๕๑๐๙๓๒๒๐๖ การออกแบบวงจรไฮดรอลิกส์ไฟฟ้า สำหรับการทำงานกึ่งอัตโนมัติและอัตโนมัติ (๑ : ๓)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้ ความเข้าใจในรูปแบบของการเขียนวงจรไฮดรอลิกส์ไฟฟ้า ตามมาตรฐาน ISO สามารถออกแบบวงจร ต่อวงจรสำหรับการทำงานกึ่งอัตโนมัติและอัตโนมัติได้

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับการกำหนดโคด์ให้กับอุปกรณ์ในวงจรไฮดรอลิกส์ไฟฟ้า ความหมายของการควบคุมโดยตรง (direct control) และการควบคุมโดยอ้อม (indirect control), ความหมายของวงจรอัดชิง (latching) ในลักษณะ priority set และ priority reset, การออกแบบวงจรกึ่งอัตโนมัติ (semi-automatic) และวงจรอัตโนมัติ (automatic), การออกแบบวงจรเพื่อสร้างเงื่อนไขการทำงานในลักษณะ AND และ OR

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนการควบคุมโดยตรง (direct control), การควบคุมโดยอ้อม (indirect control), วงจรอัดชิง (latching) ในลักษณะ priority set และ priority reset, วงจรกึ่งอัตโนมัติ (semi-automatic) และวงจรอัตโนมัติ (automatic), วงจรเพื่อสร้างเงื่อนไขการทำงานในลักษณะ AND และ OR

๒๕๑๐๘๓๒๒๐๗ การออกแบบวงจรทำงานแบบต่อเนื่อง, การแก้ปัญหาสัญญาณต้านทางไฟฟ้าด้วยเทคนิคพิเศษ
(๒ : ๓)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถออกแบบวงจรไฮดรอลิกส์ไฟฟ้าแบบต่อเนื่องที่มีระบบออกแบบมากกว่าหนึ่งตัวและการออกแบบวงจรไฟฟ้าเพื่อแก้ปัญหาสัญญาณต้านทางไฟฟ้าได้

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบวงจรไฟฟ้าควบคุมที่มีระบบออกแบบมากกว่าหนึ่งตัว การออกแบบวงจรไฟฟ้าควบคุมที่มีการทำงานแบบต่อเนื่องโดยใช้ Alphabetic with signal flow diagram การออกแบบและแก้ปัญหางานที่มีสัญญาณต้านทางไฟฟ้าโดยใช้หลักการแคนเดต และใช้หลักการซิฟท์รีจิสเตอร์

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการต่อวงจรไฟฟ้าควบคุมที่มีระบบออกแบบมากกว่าหนึ่งตัว, วงจรไฟฟ้าควบคุมที่มีการทำงานแบบต่อเนื่องโดยใช้ Alphabetic with signal flow diagram, วงจรแก้ปัญหาที่มีสัญญาณต้านทางไฟฟ้าโดยใช้หลักการแคนเดต และใช้หลักการซิฟท์รีจิสเตอร์

๒๕๑๐๘๓๙๙๐๑ การวัดและประเมินผล

(๑ : ๑)

วัดและประเมินผลความรู้และทักษะของผู้รับการฝึกโดยการทดสอบ

ผู้จัดทำหลักสูตร

(นายสิทธิพร โนนคำ)

นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ

ผู้เห็นชอบหลักสูตร

สิบเอก

(ไชยยันต์ บุญบุตร)

หัวหน้าฝ่ายพัฒนาฝีมือแรงงาน

ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายอธิธิพล อิศรากร ณ อยุธยา)

ผู้อำนวยการพัฒนาฝีมือแรงงานฉะเชิงเทรา